

**กองทุนสวัสดิการบำนาญวันละบาทเพื่อผู้สูงวัยตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง
ในทัศนะของสมาชิกสหกรณ์เครดิตยูเนียนหนองจอก จำกัด จังหวัดเพชรบุรี**

**Welfare pension fund baht per day for the elderly along the sufficiency
economy philosophy in the opinion of Nongchok Credit Union Members**

Petchaburi Province

สุวิทย์ เปียผ่อง¹

Suwit Piapong

ทำวิจัยเมื่อ พ.ศ.2553

บทคัดย่อ

บทความวิจัยเรื่องนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาวิธีการส่งเสริมการออม รูปแบบการจัดตั้งกองทุนสวัสดิการบำนาญ เพื่อผู้สูงวัยที่สมาชิกยอมรับได้ และเพื่อศึกษาปัญหา อุปสรรค รวมทั้งวางแผนกลยุทธ์ในการบริหารกองทุนสวัสดิการบำนาญโดยใช้วิธีวิทยาการวิจัยแบบผสมผสาน คือ การวิจัยเชิงปริมาณด้วยการรวบรวมข้อมูลจากสมาชิก จำนวน 401 คน และวิจัยเชิงคุณภาพ โดยใช้สถิติบรรยาย ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ได้แก่ ค่าไคสแควร์ (χ^2 - test) t - test และ one - way ANOVA โดยกำหนด ค่านัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05 ส่วนข้อมูลเชิงคุณภาพ และได้นำมาวิเคราะห์เชิงเนื้อหา

ผลการวิจัยพบว่า สมาชิกมีความรู้ความเข้าใจในหลักและวิธีการออมบุญอยู่ในระดับดีมาก และมีความคิดเห็นในหลักและวิธีการส่งเสริมกระบวนการออมบุญอยู่ในระดับมาก สมาชิกที่มีระดับการศึกษา การสะสมเงินฝากรายเดือน รายได้ต่อเดือนต่างกัน มีความรู้ความเข้าใจในหลักและวิธีการออมบุญแตกต่างกัน ส่วนปัจจัยที่เหลือคือ เพศ อายุ สถานภาพ อาชีพ และตำแหน่งในสหกรณ์ไม่แตกต่างกัน ผู้สูงวัย และสมาชิกสหกรณ์ส่วนใหญ่ เห็นด้วยกับการออมบุญวันละบาท ผลจากการสัมภาษณ์เชิงลึก และการจัดเวทีประชาคม พบว่าเห็นด้วยกับการจัดตั้งกองทุนสวัสดิการบำนาญ พร้อมทั้งเสนอแนะให้เลือกตั้งคณะกรรมการบริหารกองทุน จำนวน 15 คน ด้วย

คำสำคัญ: 1.การออมบุญ 2.กองทุนสวัสดิการบำนาญวันละบาท 3.ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

Abstract

This research had three objectives. Firstly we want to study the “merit saving”. Secondly, we will find out how to form welfare pension fund with maximum agreement from its

¹ ผู้ช่วยศาสตราจารย์, รองผู้อำนวยการสถาบันวิจัยและส่งเสริมศิลปวัฒนธรรม มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรี

members and finally study problems and strategic planning in managing welfare pension fund. The mixed methodology was applied including the quantitative research of data collected from 401 members and qualitative research. The data of which was presented in percentage, average point, standard deviation and mode chi - square (χ^2 - test) t-test and one-way ANOVA

are applied as a deductive statistic with the significance value at 0.05. Some part of qualitative data were drawn for contextual synthesis

We found out the members with different level of education, amount of monthly deposit and salary yielded different way of understanding to the principle and means of merit saving. While members of different sex, age, marital status, career, position at the co-operation didn't show different way of understanding the principle and means of merit saving. Most member had a very good opinion toward the principle and means of promoting the process of merit saving.

While the overall outcome of the in depth interview and public forum agreed with the one baht a day welfare pension fund. In order to set up an active welfare pension fund, it was agreed with the appointment of 15 members of managing committee of the fund.

Keyword: 1.merit saving 2.one baht a day welfare pension fund 3.sufficiency economy philosophy

1.ความสำคัญและที่มาปัญหาที่ทำการวิจัย

เครดิตยูเนียนในจังหวัดเพชรบุรี ได้รับการจัดตั้งมาตั้งแต่ปี 2523 ปัจจุบันได้พัฒนามาเป็นสถาบันการเงินและสวัสดิการชุมชน ส่งเสริมให้สมาชิกมีค่านิยมในการประหยัดออม สะสมทรัพย์ เดือนละ 1 ครั้ง จัดตั้งเป็นกองทุนของชุมชน สมาชิกที่มีความจำเป็นเดือดร้อนสามารถกู้ยืมไปใช้ได้ โดยเสียดอกเบี้ยในอัตราที่ต่ำมาก ไม่เกินร้อยละ 12 ต่อปี สมาชิกที่ฝากสะสมเงินไว้จะได้บุญกุศลและได้ปันผลเป็นการตอบแทน เครดิตยูเนียนมุ่งเน้นจัดสวัสดิการที่หลากหลายให้กับสมาชิกตลอดตั้งแต่คลอดจนตาย แต่สมาชิกเมื่อเข้าสู่วัยเกษียณขาดหลักประกันของรายได้ ถึงแม้ว่ารัฐบาลจะจ่ายเบี้ยยังชีพ เดือนละ 500 บาท ก็ไม่เพียงพอที่จะดำรงชีพได้อย่างมีคุณภาพ มหาวิทยาลัยโดยผู้รับผิดชอบโครงการเห็นโอกาสที่จะจัดตั้งกองทุนสวัสดิการบำนาญวันละบาท โดยให้สมาชิกออมวันละบาท เป็นเวลา 15 ปี เมื่ออายุครบ 60 ปี จะให้บำนาญเป็นรายเดือน สมาชิกแต่ละคนจะได้บำนาญเป็นรายเดือนมากน้อยเท่าใดขึ้นอยู่กับระยะเวลาในการออมวันละบาท ผู้วิจัยได้เลือกวิจัยสมาชิกสหกรณ์เครดิตยูเนียนหนองจอกจำกัด ซึ่งเป็นสหกรณ์เครดิตยูเนียนใน 58 แห่ง ในจังหวัดเพชรบุรี (เพชรบุรีมีเครดิตยูเนียน 58 แห่ง มีสมาชิก 180,000 คน โดยมีเงินทุนหมุนเวียนประมาณ 4,000 ล้านบาท)

2. วัตถุประสงค์ของการวิจัย

2.1 เพื่อศึกษาวิธีการส่งเสริมการออมในรูปแบบใหม่ (ทำบุญวันละ 1 บาท) เพื่อเป็นหลักประกันของรายได้ เมื่ออายุ ครบ 60 ปี

2.2 เพื่อศึกษาวิเคราะห์ปัจจัยที่มีผลต่อการออม เพื่อเป็นหลักประกันของรายได้ เมื่อประชากรมีอายุ ครบ 60 ปี

2.3 เพื่อศึกษาหารูปแบบ การจัดตั้งกองทุนสวัสดิการบำนาญผู้สูงวัย ที่สมาชิกสหกรณ์และประชาชนยอมรับได้

2.4 เพื่อศึกษากลยุทธ์ปัญหาอุปสรรครวมทั้งแนวทางในการแก้ไขปัญหาเกี่ยวกับกระบวนการออมบุญสะสมเงินวันละบาทเพื่อสร้างหลักประกันรายได้ในวัยชรา

3. สมมุติฐานของการวิจัย

3.1 สมาชิกสหกรณ์มีวิธีการส่งเสริมการออมและความคิดเห็นต่อหลักและวิธีการออม มาก – น้อย ไม่เท่ากัน

3.2 ปัจจัยส่วนบุคคลของสมาชิก ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา สถานภาพ อาชีพ รายได้ สถานภาพ ตำแหน่ง ในสหกรณ์ และปัจจัยสนับสนุนแตกต่างกัน มีผลต่อการออมเพื่อความมั่นคงของรายได้ เมื่ออายุครบ 60 ปี แตกต่างกัน

4. ขอบเขตของการวิจัย (Scope of study)

4.1 ขอบเขตด้านเนื้อหา มีดังนี้

4.1.1 ศึกษาวิธีการส่งเสริมการจัดสวัสดิการในรูปแบบต่างๆของเครดิตยูเนียนในจังหวัดเพชรบุรี และทั่วประเทศ

4.1.2 ศึกษาวิธีการส่งเสริมการจัดสวัสดิการต่างๆขององค์กรการเงินอื่นๆ เช่น กองทุนหมู่บ้าน กลุ่มออมทรัพย์ ธนาคารประชาชน กองทุนประกันสังคม พ.ร.บ. การออมแห่งชาติ ฯลฯ

4.1.3 ศึกษาปัญหาอุปสรรคที่มีผลต่อการจัดสวัสดิการต่างๆของสหกรณ์และองค์กรการเงินอื่นๆ

4.1.4 ปัจจัยจูงใจให้สมาชิกออมเพิ่มในลักษณะ ทำบุญวันละ 1 บาท เพื่อสร้างหลักประกันรายได้ เมื่ออายุ ครบ 60 ปี

4.2 ขอบเขตด้านประชากร

โดยการเก็บรวบรวมข้อมูล การสุ่มแบบเจาะจง (Purposive Sampling) ประชากรที่ใช้ในการวิจัย คือ สหกรณ์ประเภทสหกรณ์เครดิต ยูเนียน ประชากรที่ใช้ในการวิจัย มี 4 กลุ่ม

4.2.1	คณะกรรมการดำเนินการ	จำนวน 15 คน
4.2.2	คณะกรรมการกลุ่มย่อย	จำนวน 46 คน
4.2.3	สมาชิกสหกรณ์	จำนวน 329 คน
4.2.4	พนักงานสหกรณ์	จำนวน 1 คน

4.3 ขอบเขตด้านพื้นที่

ผู้วิจัยได้กำหนดขอบเขตการของการวิจัย เป็นการศึกษา เฉพาะสมาชิกสหกรณ์ จากสหกรณ์เครดิตยูเนียนหนองจอก จำกัด และวิเคราะห์ข้อมูลรวบรวมทั้งเขียนรายงานวิจัย ที่สถาบันวิจัยและส่งเสริมศิลปวัฒนธรรม มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรี

5. ประโยชน์ที่ได้รับจากการวิจัย

5.1 ทำให้ทราบปัจจัยที่มีผลต่อการร่วมเป็นสมาชิกกองทุนสวัสดิการบ้านญาติ

5.2 สามารถนำผลการวิจัยไปเป็นแนวทางจัดตั้งกองทุนสวัสดิการบ้านญาติในกลุ่ม/สหกรณ์องค์กรทางการเงิน และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

5.3 สามารถจัดตั้งกองทุนสวัสดิการบ้านญาติจำนวน 1 กองทุน สำหรับสมาชิก ซึ่งประกอบด้วยประชากร 3 วัย (วัยเด็ก วัยกลางคน และวัยสูงอายุ)

5.4 จะนำผลการวิจัยไปเผยแพร่ และประชาสัมพันธ์ต่อกลุ่มเป้าหมาย รวมทั้งลงตีพิมพ์ในวารสารของมหาวิทยาลัย

ผู้วิจัยใช้การวิจัย แบบมีส่วนร่วม (Participatory Action Research) ของประชากรทุกกลุ่ม โดยจัดเวทีประชาคมที่สำนักงาน สหกรณ์แต่ละแห่ง ในลักษณะให้ความรู้แนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง การออมบุญ และมีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ อภิปราย ชักถาม สร้างความเข้าใจรู้แจ้งเห็นจริง และเชื่อมั่นในความมั่นคงยั่งยืนของกองทุน ก่อนเข้าเป็นสมาชิก

6. วิธีการดำเนินการวิจัย

การวิจัยเรื่องนี้ใช้สมมติฐานการวิจัยผสม (Mixed Research) 2 แบบ คือ 1. การวิจัยเชิงปริมาณ โดยสร้างแบบสอบถามเพื่อเก็บรวบรวมข้อมูล จากสมาชิกสหกรณ์เครดิตยูเนียนหนองจอก จำกัด 2.การวิจัยเชิงคุณภาพ ใช้การสัมภาษณ์เชิงลึก เพื่อสอบถามข้อมูลจากคณะกรรมการดำเนินการและฝ่ายจัดการสหกรณ์เครดิตยูเนียน หนองจอก จำกัด

6.1 การเลือกพื้นที่ในการศึกษาวิจัย

ผู้วิจัยได้เลือกพื้นที่แบบเฉพาะเจาะจง (Purposive Sampling) คือ สหกรณ์เครดิตยูเนียนหนองจอก จำกัด เพราะเป็นสหกรณ์ขนาดใหญ่ในจังหวัดเพชรบุรี ซึ่งเป็นสหกรณ์ที่ผู้วิจัยจะใช้เป็นสหกรณ์นำร่อง จะจัดตั้งกองทุนสวัสดิการบ้านญาติวันละบาทเพื่อผู้สูงวัย และเป็นสหกรณ์ในเขตตำบลที่ผู้วิจัยมีภูมิลำเนาอยู่ที่ตำบลนี้ และมีความตั้งใจจะต้องจัดตั้งกองทุนสวัสดิการบ้านญาติวันละ 1 บาท เพื่อผู้สูงวัย ในบ้านเกิดของตนเองให้ได้ เพื่อที่จะได้ขยายผลไปดำเนินการต่อในท้องที่ตำบล และอำเภออื่นๆ ในจังหวัดเพชรบุรี

6.2. ประชากรที่ศึกษา มี 4 ประเภท คือ

6.2.1 สมาชิกของสหกรณ์เครดิตยูเนียนหนองจอก จำกัด ซึ่งเป็นประชาชนที่อยู่ในเขตตำบลหนองจอก มาบปลาเค้า ในดง และปึกเตียน ซึ่งมีจำนวนทั้งสิ้น 5,695 คน

6.2.2 คณะกรรมการกลุ่มย่อย จำนวน 46 คน จากทั้ง 4 ตำบล

6.2.3 คณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์ จำนวน 15 คน

6.2.4 ฝ่ายจัดการ ซึ่งมีพนักงาน จำนวน 9 คนจะเลือกสัมภาษณ์เฉพาะผู้จัดการเพียง 1 คน

6.3 เทคนิคและวิธีการสุ่มตัวอย่าง

เพื่อให้การสุ่มตัวอย่างครอบคลุมประชากร และได้ตัวแทนที่ครอบคลุมครบถ้วนสมบูรณ์ จึงได้ทำการสุ่มตัวอย่างดังนี้

1) การกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่าง เนื่องจากสมาชิกสหกรณ์มีจำนวนมาก จำนวน 5,695 คน ผู้วิจัยจึงได้กำหนดขนาดตัวอย่าง โดยใช้สูตรของ Taro Yamane (ชเนศ ต่วนชะเอม, 2552 : 12) ซึ่งมีระดับความเชื่อมั่น 95% ได้ตัวแทนประชากร 374 คน

2) เนื่องจากมีสมาชิกครอบคลุมทั้ง 4 ตำบล คือ ตำบลหนองจอก มาบปลาเค้า ในดง และ ปีกเตียน มีคณะกรรมการกลุ่มย่อย จำนวน 46 คน

การสุ่มตัวอย่างประชากร กระทำ 2 วิธี คือ

- 1) เลือกแบบเฉพาะเจาะจงกรรมการกลุ่มย่อย จากทั้ง 4 ตำบล จำนวน 23 กลุ่มๆ ละ 2 คน
- 2) ทำการสุ่มตัวอย่างแบบง่ายด้วยวิธีจับฉลากเพื่อสุ่มตัวอย่างสมาชิกสหกรณ์ทั้ง 4 ตำบล
- 3) สุ่มตัวอย่างสมาชิกแต่ละตำบล โดยใช้ระบบสัดส่วนในการสุ่มตัวอย่าง

6.4 เครื่องมือวิจัยมี 3 ประเภท

6.4.1 แบบสอบถาม

6.4.2 แบบสัมภาษณ์เชิงลึก

6.4.3 การสนทนากลุ่ม

6.5 การสร้างและตรวจคุณภาพเครื่องมือวิจัย

ผู้วิจัยได้สร้างเครื่องมือทั้ง 3 ประเภท โดยศึกษาค้นคว้าแนวคิดทฤษฎีและผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งสอบถามผู้เชี่ยวชาญด้านนี้แล้วสร้างข้อคำถาม ทั้งคำถามปิดและคำถามเปิด ตามโจทย์วิจัย วัตถุประสงค์ของการวิจัย แล้วให้ผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 ท่านตรวจสอบคุณภาพพร้อมทั้งทำไปทดลองใช้ (Try – out) กับกลุ่มเป้าหมายที่มีลักษณะคล้ายกันจำนวน 30 คน แล้วนำมาปรับปรุงแก้ไข

6.6 เก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้ทำการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเองทั้งจากแบบสอบถามแบบสัมภาษณ์เชิงลึก และจัดเวทีชาวบ้านในเขตพื้นที่ที่วิจัยนั้น

6.7 การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยนำแบบสอบถามมาวิเคราะห์และประมวลผลด้วยคอมพิวเตอร์เพื่อคำนวณค่าสถิติต่าง ๆ

สำหรับตอบวัตถุประสงค์ของการวิจัยและทดสอบสมมติฐานการวิจัย ส่วนข้อมูลที่ได้มาจากการสัมภาษณ์เชิงลึกและการสนทนากลุ่ม ได้นำมาวิเคราะห์เชิงเนื้อหา (Context analysis) ตามประเด็นปัญหาที่กำหนดไว้

6.8 สถิติที่ใช้

ได้แก่ ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD) X^2 - test, t-test และ One way ANOVA โดยกำหนดค่านัยสำคัญทางสถิติ $p = .05$

สรุปผลการวิจัย

ผลการวิจัย พบว่า สมาชิกสหกรณ์เครดิตยูเนียนหนองจอก จำกัด มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับหลักและวิธีการออมบุญ หลักการเข้าเป็นสมาชิกออมบุญวันละบาทต้องเป็นด้วยความสมัครใจ ตอบถูกร้อยละ 98.0 ผู้ที่จัดสวัสดิการบำนาญผู้สูงวัย คือ ผศ.สุวิทย์ เปียผ่อง ตอบถูกร้อยละ 97.25 การออมบุญของสมาชิกถือว่าเป็นการช่วยตนเอง ช่วยเหลือซึ่งกันและกัน ตอบถูกร้อยละ 97.0 การออมบุญวันละบาทอย่างน้อย 15 ปี และอายุครบ 60 ปี จะได้บำนาญเดือนละ 300 บาท ตอบถูกร้อยละ 96.8 สมาชิกมีความคิดเห็นต่อหลักและวิธีการส่งเสริมกระบวนการออมบุญในระดับมาก โดยตอบถูก 11 ข้อ ใน 13 ข้อ คิดเป็นร้อยละ 84.16

รูปแบบการจัดตั้งกองทุนสวัสดิการบำนาญวันละบาท สำหรับผู้สูงวัย สมาชิกเห็นด้วยกับการออมวันละบาท เป็นเวลา 15 ปี อายุ ครบ 60 ปี จะได้บำนาญเดือนละ 300 บาท และจะได้บำนาญเพิ่มขึ้น ตามสัดส่วนระยะการออมบุญสูงสุดเดือนละ 1,300 – 1,500 บาท คิดเป็นร้อยละ 87.28 รองลงมา ควรนำหุ้นของสมาชิกที่มีประวัติมาทยอยจ่ายคืนในลักษณะบำนาญรายเดือน ๆ ละ 500 – 600 บาท เมื่ออายุครบ 60 ปี

ผลการทดสอบสมมติฐาน พบว่า สมาชิกมีระดับการศึกษา การสะสมฝากเงินฝาก รายได้ต่างกัน มีความรู้ความเข้าใจในหลักและวิธีการออมบุญ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้

สำหรับสมาชิกที่มี เพศ อายุ สถานภาพสมรส อาชีพ ตำแหน่งในสหกรณ์ต่างกัน มีความรู้ความเข้าใจในหลักและวิธีการออมบุญไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้

ผลการสัมภาษณ์เชิงลึก เพื่อสอบถามความคิดเห็นและสภาพการดำเนินการ จำนวน 15 คน พบว่า คณะกรรมการส่วนใหญ่ จำนวน 12 คน เห็นด้วยและเห็นด้วยอย่างยิ่ง ในการจัดตั้งกองทุนสวัสดิการบำนาญ วันละบาท

สำหรับความคิดเห็นที่จะนำเงินหุ้นของสมาชิกที่มีประวัติที่ไม่ได้กู้เงินมาทยอยจ่ายคืนในสวัสดิการบำนาญรายเดือน ๆ ละ 500 – 600 บาท เมื่ออายุครบ 60 ปี ส่วนใหญ่จำนวน 13 คน เห็นด้วยและเห็นด้วยอย่างยิ่ง

ผลการจัดเวทีประชาคม คณะกรรมการดำเนินการ จำนวน 15 คน และคณะกรรมการกลุ่มย่อยจำนวน 45 คน ที่ประชุมจำนวน 40 คน เห็นด้วยในการจัดตั้งกองทุนสวัสดิการบำนาญวันละบาท เพื่อผู้สูงวัย และได้มีการเลือกตั้งคณะกรรมการบริหารกองทุนสวัสดิการบำนาญวันละบาท

จำนวน 15 คน และมีนโยบายเชิงรุก เพื่อให้มีสมาชิกเพิ่มขึ้น ปัจจุบันมีสมาชิกแรกตั้ง จำนวน 40 คน

อภิปรายผลการวิจัย

ผลการวิจัย สมาชิกสหกรณ์เครดิตยูเนียน หนองจอก จำกัด สมาชิกส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง และมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับหลักและวิธีการออมบุญ/สะสมบุญวันละบาท สมาชิกส่วนใหญ่ตอบคำถามได้ถูกต้อง สูงกว่า ร้อยละ 90.0 จำนวน 7 ใน 10 ข้อ ในข้อที่ 9 ที่กล่าวว่า ผู้ที่จัดสวัสดิการบำนาญผู้สูงวัย คือ ผศ. สุวิทย์ เปียผ่อง ตอบถูกต้องร้อยละ 97.25 ที่เป็นเช่นนี้ สามารถอธิบายได้ว่า สมาชิกได้รับการถ่ายทอดความรู้และติดตามสถานการณ์มาตลอดซึ่งมีความรู้สูง ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ **เกียรติมา ศรีอุดม** (2552) สมาชิกสหกรณ์เครดิตยูเนียนศูนย์กลางเทวา จำกัด มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับหลักและวิธีการสหกรณ์ระดับดีซึ่งพบว่าสมาชิกส่วนใหญ่มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับหลักและวิธีการออมบุญ มีเพียง 3 ข้อที่ตอบผิดมากคือ ข้อ 1 สมาชิกที่ออมบุญวันละบาท (เดือนละ 30 บาท) ถือว่าทำบุญ ที่ตอบผิด ร้อยละ 14 และข้อที่ 6 การออมบุญวันละบาทถือว่าเป็นการเบียดเบียนตัวเอง ที่ตอบผิดร้อยละ 10.5 และข้อที่ 7 วิธีการวิธีการออมบุญวันละบาทเพื่อนสมาชิกที่ตอบผิดร้อยละ 23.78 ซึ่งไม่สอดคล้องกับหลักและวิธีการออมบุญของสมาชิก จึงสรุปได้ว่าสมาชิกส่วนใหญ่มีความรู้ความเข้าใจในหลักวิธีการออมบุญ/สะสมบุญวันละบาท น่าจะจัดตั้งกองทุนสวัสดิการบำนาญ วันละบาทผู้สูงวัยได้ ถ้าใช้การประชาสัมพันธ์เชิงรุก

ผลการวิจัยความคิดเห็นที่มีต่อหลักและวิธีการส่งเสริมกระบวนการออมบุญที่เน้นให้สมาชิกรู้จักประหยัดคอดออมเพิ่มขึ้นอีกวันละบาท เพื่อสร้างหลักประกันรายได้ในวัยชรา โดยได้รับบำนาญเป็นรายเดือนตามสัดส่วนระยะเวลาการออมบุญเมื่ออายุครบ 60 ปี พบว่าสมาชิกส่วนใหญ่เห็นด้วยในระดับมาก จำนวน 11 ใน 13 ข้อ คิดเป็นร้อยละ 84.62 เช่น ในข้อที่ 10 การออมบุญเป็นการนำปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาสู่การปฏิบัติ ค่าเฉลี่ย 3.97 ข้อที่ 9 สมาชิกออมบุญวันละบาทเป็นเวลา 15 ปี เมื่ออายุ 60 ปี จะได้รับบำนาญ เดือนละ 300 บาท ค่าเฉลี่ย 3.90 และในข้อที่ 14 การออมบุญวันละบาทเพื่อบำนาญจะได้ประโยชน์เมื่ออายุ 60 ปี ค่าเฉลี่ย 3.89 จากการวิเคราะห์เชิงเนื้อหา (Content Analysis) พอสรุปได้ว่าผู้ตอบแบบสอบถามเห็นด้วยในการจัดตั้งกองทุนสวัสดิการบำนาญวันละบาทเพื่อผู้สูงวัย แต่มีได้ผูกพันตัวเองว่าจะต้อง สมัครเป็นสมาชิกกองทุนสวัสดิการบำนาญ

ผลการวิจัยรูปแบบกองทุนสวัสดิการบำนาญผู้สูงวัย สมาชิกสหกรณ์ร้อยละ 87.28 มีความคิดเห็นว่ารูปแบบสวัสดิการในข้อ 1 การออมบุญวันละบาทครบ 15 ปี อายุครบ 60 ปี ได้รับบำนาญเดือนละ 300 บาท และจะได้บำนาญเพิ่มขึ้นตามสัดส่วนระยะเวลาการออมบุญสูงสุดเดือนละ 1300-1500 บาท อยู่ในอันดับที่ 1 รองลงมาในข้อที่ 2 ควรนำเงินค่าหุ้นของสมาชิกที่มีประวัติดีมาทยอยจ่ายคืนเดือนละ 500 - 600 เมื่ออายุครบ 60 ปี เป็นอันดับที่ 2 เพื่อให้กองทุนสวัสดิการมีความเป็นไปได้และมีความมั่นคงยั่งยืน ควรนำรูปแบบสวัสดิการในข้อ 1 และ 2 มาบูรณาการเข้าด้วยกันตามความคิดเห็นของสมาชิกที่ตอบแบบสอบถาม กล่าวคือ เมื่อสมาชิกออมบุญวันละบาทอายุครบ 15 ปี และเมื่ออายุครบ 60 ปี จะจ่ายบำนาญเป็นรายเดือน ๆ ละ 300-1300 บาทตามสัดส่วนระยะเวลาการออมบุญ (รายละเอียดตามเอกสารของกองทุน) แต่เนื่องจากเงินออมบุญ/สะสมบุญวันละบาท สามารถจ่ายเป็นเงินบำนาญรายเดือนได้เพียง

18 เดือนเศษ ($365 \times 15 / 300 = 18.25$ เดือน) และสหกรณ์ยังคงทดลองจ่ายเงินบำนาญรายเดือนต่อไปจากเงินกองทุนสวัสดิการวันละบาท แต่ต้องคำนวณไม่ให้เกินเงินค่าหุ้นของสมาชิกผู้นั้น และเมื่อสมาชิกเสียชีวิต ให้หักเงินค่าหุ้นของสมาชิกผู้นั้น มาคืนกองทุนสวัสดิการวันละบาทให้ครบ (เฉพาะส่วนที่รับเงินเกินออมบุญของตน) ซึ่งดำเนินการในลักษณะดังกล่าวสามารถบริหารจัดการกองทุนสวัสดิการบำนาญวันละบาท ให้มั่นคงยั่งยืนได้แน่นอน พร้อมกันนั้นจะต้องช่วยกันแนะนำบุคคลใกล้เคียงให้เข้ามาเป็นสมาชิกให้มากที่สุด

ผลการวิจัยเปรียบเทียบระหว่างระดับการศึกษา การสะสมเงินฝากรายเดือน และรายได้กับความเข้าใจเกี่ยวกับหลักและวิธีการออมบุญ พบว่า ระดับการศึกษา การสะสมเงินฝากรายเดือน และรายได้ของสมาชิกสหกรณ์ต่างกันมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับหลักและวิธีการออมบุญแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐาน ซึ่งสอดคล้องกับการวิจัยของเพ็ญศิริ จันทะโสทธิ (2550) ว่า สมาชิกที่ระดับการศึกษา สถานภาพการสมรส อาชีพ ระยะเวลาเป็นสมาชิกที่แตกต่างกัน จึงมีระดับความคิดเห็นจากการรับรู้คุณภาพการบริการของสหกรณ์ เครดิตยูเนียนแตกต่างกัน

สำหรับสมาชิกสหกรณ์ที่มีเพศ อายุ อาชีพ สถานภาพ และตำแหน่งในสหกรณ์ มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับหลักและวิธีการออมบุญ ไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐาน

ผลการวิจัยจากการสัมภาษณ์เชิงลึกคณะกรรมการดำเนินการ จำนวน 15 คน คณะกรรมการส่วนใหญ่ จำนวน 11 คน มีความพึงพอใจในการบริหารจัดการของสหกรณ์ในระดับมาก เพราะสหกรณ์ได้จัดสวัสดิการต่างๆ เพื่อสมาชิกค่อนข้างหลากหลาย ครบวงจร ช่วยสมาชิกตลอดตั้งแต่คลอดถึงตาย และมีสินเชื่อค่อนข้างหลากหลายตามที่สมาชิกต้องการและต้องไม่เกินความสามารถในการชำระหนี้ของสมาชิก แต่คณะกรรมการก็มีความคิดว่าควรจัดสวัสดิการอย่างอื่นเพิ่มขึ้นได้อีก คณะกรรมการส่วนใหญ่ จำนวน 12 คน เห็นควรให้สมาชิกออมบุญวันละบาท เพื่อจัดตั้งกองทุนสวัสดิการบำนาญ เพื่อสร้างหลักประกันรายได้ในวัยชรา และเห็นด้วยที่จะให้นำเงินค่าหุ้นมาทยอยจ่ายคืนในลักษณะเป็นเงินบำนาญรายเดือนๆ ละ 500-600 บาท แต่เนื่องจากระเบียบข้อบังคับของสหกรณ์ไม่อนุญาตให้ใช้เงินค่าหุ้นไปในทางใดๆ ได้ ถ้าผู้นั้นยังเป็นสมาชิกสหกรณ์อยู่ ดังนั้นจึงต้องจัดตั้งกองทุนสวัสดิการวันละบาทขึ้น เพื่อให้มีเงินก้อนหนึ่งสำหรับยืมทวงจ่ายเป็นเงินบำนาญรายเดือน เมื่อสมาชิกอายุครบ 60 ปี

ผลการวิจัยจากการจัดเวทีประชาคม คณะกรรมการดำเนินการและกรรมการกลุ่มย่อย รวม 60 คน พบว่า คณะกรรมการที่เข้าร่วมเวทีประชาคม ได้รับความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับหลักและวิธีการออมบุญสวัสดิการบุญวันละบาท เป็นเวลา 15 ปี และมีอายุครบ 60 ปี จะได้บำนาญเดือนละ 300 บาท และจะได้บำนาญเพิ่มขึ้น 100 บาท ต่อระยะเวลาการออมบุญที่นานขึ้นทุกๆ 5 ปี โดยการศึกษาเอกสารประชาสัมพันธ์และการชี้แจงของผู้วิจัยจากการอภิปรายซักถาม และข้อเสนอแนะของผู้เข้าร่วมเวทีประชาคม ได้ข้อสรุปว่ากองทุนสวัสดิการบำนาญวันละบาท เพื่อผู้สูงวัย เหมาะสมสำหรับบุคคลทุกวัยคือ

วัยเด็ก วัยกลางคน และวัยสูงอายุ ผู้เข้าร่วมเวทีประชาคมส่วนใหญ่ จำนวน 40 คน เห็นควรจัดตั้ง กองทุนสวัสดิการบำนาญวันละบาท

แต่คณะกรรมการให้ข้อคิดว่า การออมบุญให้บุตรหลานน่าจะดีกว่า เพราะแต่เพื่อให้กองทุน สวัสดิการบำนาญวันละบาท สามารถเริ่มต้นและมีการประชาสัมพันธ์เชิงรุก ที่ประชุมได้มีมติเลือกตั้ง คณะกรรมการบริหารกองทุน จำนวน 15 คน คณะกรรมการบริหารกองทุนสวัสดิการบำนาญวันละ บาท ได้ประชาสัมพันธ์ให้สมาชิกทั้งหมดได้รับทราบในวันประชุมใหญ่สามัญประจำปี เมื่อวันที่ 19 มีนาคม 2553

ข้อเสนอแนะ

จากผลการวิจัยได้ข้อค้นพบที่มีคุณภาพ มีคุณค่า และมีประโยชน์ต่อขบวนการสหกรณ์ องค์การปกครองส่วนท้องถิ่น องค์การธุรกิจและสถานประกอบการต่าง ๆ สามารถนำไปกำหนดเป็น ข้อเสนอแนะได้ 3 ระดับ คือ

ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

สมาชิกสหกรณ์เครดิตยูเนียนหนองจอก จำกัด สามารถตอบคำถามเกี่ยวกับหลักและวิธีการ ออมบุญ สะสมวันละบาท ได้ถูกต้องมากกว่าร้อยละ 90.0 และ มีความคิดเห็นในหลักและวิธีการ ส่งเสริมกระบวนการออมบุญอยู่ในระดับมาก ร้อยละ 84.62 จึงมีข้อเสนอแนะว่าสหกรณ์เครดิตยู เนียน ควรมีนโยบายจัดตั้งกองทุนสวัสดิการบำนาญดังนั้นเพื่อให้สมาชิกมีคุณภาพชีวิตในวัยเกษียณ จึงควรจัดให้มีการศึกษาอบรมแก่สมาชิกสหกรณ์ เกี่ยวกับเรื่องหลักและวิธีการออมบุญวันละบาท เพื่อบำนาญผู้สูงวัย

ข้อเสนอแนะสำหรับนำไปปฏิบัติ

เนื่องจากสมาชิกสหกรณ์มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับหลักและวิธีการออมบุญวันละบาทในระดับ ดี และมีความคิดเห็นในหลักและวิธีการออมบุญในเชิงเห็นด้วย ดังนั้นสหกรณ์ควรดำเนินการดังนี้

1. จัดประชุมคณะกรรมการกองทุนสวัสดิการบำนาญ เพื่อจัดทำแผนกลยุทธ์ระยะเพิ่ม สมาชิกกองทุนสวัสดิการบำนาญ
2. คิดป้ายประชาสัมพันธ์ตามหมู่บ้านต่าง ๆ หรือประชาสัมพันธ์เสียงตามสายของเทศบาล อบต. หรือของหมู่บ้าน เชิญชวนให้ประชาชนทั่วไปและสมาชิกเข้าร่วมเป็นสมาชิกกองทุน สวัสดิการบำนาญ
3. จัดประชุมคณะกรรมการกลุ่มย่อยและสมาชิกชั้นนำ กลุ่มละ 4-5 คน ให้ความรู้ความเข้าใจ กระบวนการออมบุญ และประโยชน์ที่จะได้รับในวัยเกษียณ
4. เพิ่มกองทุนสวัสดิการบำนาญวันละบาท โดยการ
 - 4.1 จัดสรรกำไรสุทธิประจำปีของสหกรณ์
 - 4.2 ขอการสนับสนุนจากองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เทศบาล อบต. และ อบจ.
 - 4.3 จากกระทรวงพัฒนาสังคม และความมั่นคงของมนุษย์

4.4 งบประมาณ

หากได้ดำเนินการตามแผนกลยุทธ์ จะทำให้กองทุนมีความเข้มแข็ง ชัยยืน จะทำให้สามารถจัดสวัสดิการอย่างอื่นเพิ่มขึ้นอีก เช่น รักษาพยาบาล และสงเคราะห์เมื่อสมาชิกเสียชีวิต เป็นต้น

ข้อเสนอแนะสำหรับการศึกษาวิจัยครั้งต่อไป

1. ศึกษาเหตุปัจจัยที่เป็นอุปสรรคและปัญหา กระบวนการออมบุญของสมาชิกสหกรณ์เครดิตยูเนี่ยนหนองจอก จำกัด
2. ศึกษาวิจัย เรื่อง กองทุนสวัสดิการบำนาญสำหรับผู้สูงวัย ในทัศนะของสมาชิกสหกรณ์เครดิตยูเนี่ยนในจังหวัดเพชรบุรี
3. ศึกษากลยุทธ์ที่จะทำให้สมาชิกสหกรณ์ต่างๆ ได้สมัครเข้ามาเป็นสมาชิกกองทุนสวัสดิการบำนาญวันละบาท เพื่อผู้สูงวัย ตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

บรรณานุกรม

- กบข. (2551). ผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงโครงสร้างประชากรต่อวิถีชีวิตของประชากรกับทิศทางการออมในอนาคต. วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- เกียรติมา ศรีอุดม. (2552). การส่งเสริมกระบวนการออมและสร้างหลักประกันรายได้ด้วยวิธีการสหกรณ์เครดิตยูเนี่ยนศูนย์กลาง เทวา จำกัด.
- คณะกรรมการการพัฒนาสังคมและกิจการเด็ก เยาวชน สตรี และผู้สูงอายุ. (2552). การออมเพื่อการชราภาพ...เส้นทาง...สู่สังคมผู้สูงวัยที่มีคุณภาพ. กรุงเทพฯ : มปป.
- จรัญ ฐิตธัมโม. (2551). ธรรมะกับชีวิต. กรุงเทพฯ : ไทยควอลิตี้บุคส์.
- จังหวัดเพชรบุรี. (2551). สรุปผลการดำเนินงานการแก้ไขปัญหาความยากจนเพชรบุรี. สำนักพิมพ์เพชรภูมิการพิมพ์.
- ชุมนุมสหกรณ์เครดิตยูเนี่ยนแห่งประเทศไทย จำกัด (2552). คู่มือคณะผู้ตรวจสอบกิจการ สหกรณ์เครดิตยูเนี่ยน กรุงเทพฯ : มปป.
- ชุมนุมสหกรณ์เครดิตยูเนี่ยนแห่งประเทศไทย จำกัด. (2552). คู่มือคณะกรรมการศึกษาสหกรณ์เครดิตยูเนี่ยน. กรุงเทพฯ : มปป.
- ชุมนุมสหกรณ์เครดิตยูเนี่ยนแห่งประเทศไทย จำกัด. (2552). คู่มือคณะกรรมการการเงินกู้สหกรณ์เครดิตยูเนี่ยน กรุงเทพฯ : มปป.
- เพ็ญสิริ จันทนะโสทธิ. (2548 : 124-126). ความคิดเห็นของสมาชิกที่มีต่อคุณภาพบริการของสหกรณ์เครดิตยูเนี่ยนในประเทศไทย. วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต บริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.

คำขอบคุณ

รายงานการวิจัย ฉบับสมบูรณ์ เรื่อง กองทุนสวัสดิการวันละบาทเพื่อผู้สูงอายุ ตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในทัศนะของสมาชิกสหกรณ์เครดิตยูเนียนหนองจอก จำกัด จังหวัดเพชรบุรี ฉบับนี้สำเร็จได้ด้วยดี ผู้วิจัยใคร่ขอขอบพระคุณอย่างสูง ต่อ 1.) สมาชิกสหกรณ์ 2.) คณะกรรมการดำเนินการ และ 3.) คณะกรรมการกลุ่มย่อย ของสหกรณ์เครดิตยูเนียนหนองจอก จำกัด ทุกท่านที่ให้ความร่วมมือในการให้ข้อมูล โดยกรอกแบบสอบถาม ให้สัมภาษณ์เชิงลึกและเข้าร่วมกิจกรรมเวทีประชาคม ในการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ อภิปรายซักถามให้ข้อเสนอแนะในการจัดตั้งกองทุนสวัสดิการบำนาญ และขอขอบคุณท่านวิทยากรทั้ง 3 ท่าน 1.) อ.ธเนศ ต่วนชะเอม 2.) ผศ.ดร.ปัญญา ชีระวิทยเลิศ 3.) ผศ.ดร. วลัยทิพย์ สายชลวิจารณ์ ที่ได้ให้ความรู้ด้านวิจัย ตรวจสอบเครื่องมือ และให้คำแนะนำอย่างละเอียดลึกซึ้ง เกี่ยวกับการจัดทำรายงานวิจัยอย่างต่อเนื่อง ท้ายสุดนี้ขอขอบพระคุณมหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรี ในฐานะที่เป็นสถาบันอุดมศึกษาเพื่อการพัฒนาท้องถิ่นที่สนับสนุนงบประมาณเพื่อการวิจัยครั้งนี้ เพื่อนำผลงานวิจัยไปสู่การปฏิบัติจริงกับสมาชิกสหกรณ์เครดิตยูเนียนหนองจอก จำกัด ต่อไป